

четирите ашрама

Грихастха – семеен живот в името на себепознанието

„Овладеял Ведите, или две от Ведите, или дори само една Веда, нека брахмачари спазвайки целомъдрие, навлезе в грихастха...”

Грихастха в буквален превод от санскрит означава „установен в къщата”, от гриха, което е със значение „къща”. Навлизайки в този стадий от живота, мъжът поема задължения на глава на семейство – намира си жена, грижи се за децата и родителите си, за служителите и подчинените си, работи за поддържане на къщата

и имота. Подобно на него и жената поема своите задължения. На семейния живот се е гледало като на институция, която има за цел да изгражда личността чрез съвместния живот, който е подчинен на обща крайна цел - себепознание. Себепознанието се постига, когато човек стане единен, цялостен. Във всеки от нас има мъжка и женска

част, които невинаги са в хармония. На въпроса „Кога ще видим Царството?”, Исус отговорил: „Когато направите двете едно, когато сторите вътрешното външно, а външното вътрешно, и горното долно, когато направите мъжа и жената едно...” Чрез брака мистерията на вътрешния съюз се разиграва на външен план. Ето защо, ако не бъде „осветена” от Духа, тя се опошлява и се превръща в борба за нагмощие и търсене на удоволствие на всяка цена. Резултатът от това е развод, нов брак, отново развод и т.н. А когато семейната клетка е разбита, същата е участта и на обществото.

В днешно време на текстове като този: „Бог е бракосъчетал мъжът и жената и само Бог може да ги раздели.” се гледа като на безсмислени и смешни, но в тях има мъдрост, която за съвременния „свободен” човек остава

скрита. Вярно е, че съвместният път е нелек, но именно в това се състоят уроците на грихастха ашрама. Така както ашрамът на гуру е място, където ученика учи, така и грихастха е етапът, в който семейните учат своите уроци. Мъжът и жената са като два вола, впрегнати да свършат определена работа. Бракът е като хомот (нека не гледаме на този пример от отрицателната страна), който държи двамата заедно, защото поотделно те не биха могли да се справят така добре с тежката задача – да изорат нивата, която впоследствие ще даде плодовете на Живота.

Грихастха ашрама е широко поле за изучаване на изкуството на действието – карма йога, както и изкуството на лю-

бовта, бхакти йога. В грихастха се учат уроците на отговорността, търпението, толерантността, прощката, споделянето, доверието, вярата

В семейството всеки служи и би трябвало да търси начини да послужи на останалите. т.е. да се опитва да прилага закона на жертването, който е в основата на всеки растеж. Това е била идеята в древността, която изглежда е не на място в днешните консуматорски времена, когато всеки търси груг човек, който да му служи и да задоволява желанията и капризите му. В миналото бракът се е скрепявал от свещеника, а в днешно време от адвокатите – пишат се дълги списъци за задължения, отговорности и права, които са само онагледяване на липсата на любов и разбиране за това какво е бракът. ▶

В семейната среда се учи изкуството на общуването – това да си близо до партньора, без да го задушаваш със своето присъствие. Казва се: „Жената трябва да бъде почитана и уважавана – тогава боговете са удовлетворени; когато жената не се почита, всички ритуали и действия са без смисъл.“ Жената е жена както във външен план, така и във вътрешен. Когато жената в семейството и в социума е потискана, това се случва и на вътрешен план и – женското начало във всеки един, било то мъж или жена, е потиснато. Женската енергия е творческа, раждаща, изхранваща, мека, съхраняваща. Когато тази половинка от човешкото същество е пренебрегната, тогава балансът се нарушава и човек страда.

В модерното общество, базирано на принципите на конкуренцията и властта, които са изцяло мъжки харак-

теристики, женската енергия страда. Когато и жените, които са естествените носители на тази вибрация, се втурнат в надпреварата, тогава балансът в цялото общество се нарушава. Когато говорим за потискане на жената от мъжа, трябва да разбираме потискането на женската, магнетична енергия в психиката на всяка личност. Загърбването на емоционалната Ин природа изсушава индивида и цялото общество. В семейството се отглеждат и децата – ако то е стабилно и читаво, поколението ще бъде добро и родителите ще бъдат възнаградени по-късно за това.

Стадият на грихастха е изключително важен, защото на него се крепи цялото общество, тъй като грихастха произвежда всички блага в

обществото – брахмачари само учат, ванапратхата и санньяси също не произвеждат. Затова всички разчитат на хората в средна възраст, на тях се крепи цялата обществена структура, цялата държава

Ето какво **Писанията (ако може име)** за грихастха:

„Гостоприемството е негов дълг, той винаги трябва да има какво да предложи на скитника, на монаха, на роднините и слугите си, на децата, на болните, на бременните, на животните... Той също така трябва да продължава своето учене и да прилага принципите на практика... И когато грихастха види бръчки по кожата си и косата му започне да побелява и придобие внуци, нека да се оттегли в гората.“ ●